

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ**

Број: 02-16-1- 809/19

Сарајево, јул 2019. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
3.1	Функционисање система интерних контрола	11
3.2	Организација и руковођење	12
4.	БУЏЕТ	12
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	12
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	13
5.1.1	<i>Издаци по основу уговора о дјелу</i>	13
5.1.2	<i>Вишегодишња капитална улагања</i>	13
5.2	Преглед прихода и примитака	14
5.3	Биланс стања	14
5.4	Преглед динамике запошљавања	15
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	15
7.	ОСТАЛО	16
7.1	Судски спорови	16
8.	КОМЕНТАРИ	17
	ПРИЛОЗИ	17

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за статистику Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2018. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Агенције** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с прихваћеним оквиrom финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Агенције** у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Агенције** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с прихваћеним оквиrom финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз

финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услијед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услијед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједо основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услијед преваре је већи од ризика насталог услијед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези с ревизијом финансијских извјештаја **Агенције** за 2018. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Агенције** за 2018. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизију институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Агенције** у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Обављање појединих послова вршено је ангажовањем путем уговора о дјелу у дужем временском периоду или у континуитету током године (тачка 5.1.1 Извјештаја).*
- *Нису реализоване активности у оквиру вишегодишњег пројекта планиране за 2018. годину, па пројекат још увијек није окончан (тачка 5.1.2 Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Агенције** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Агенције**, према дефинисаним критеријумима, усклађено с релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима

који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 24.07.2019. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Агенције за 2017. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност, са скретањем пажње на ангажовање путем уговора о дјелу и реализацију вишегодишњих капиталних улагања. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Агенција је поступила у складу с чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2017. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Оцјена реализације препорука	Реализована	Реализација у току	Нереализована
Интерне контроле код путних трошкова су побољшане, а недостаци се односе на прилагање доказа о пређеној километражи када се користи лично возило.			
Агенција није унаприједила процес интерних контрола код сервисирања возила, па уговори с добављачем и даље садрже само цијену норма сата, прије поправке се најчешће не прибављају предрачуни и није успостављена пракса овјере извршених услуга.			

Агенција је објавила јавни позив за успостављање листе експерата који се ангажују за обављање специфичних консултантских послова.	●		
Ангажовање путем уговора о дјелу у континуитету је настављено и током 2018. године.			●
Нису реализоване све планиране активности у оквиру вишегодишњег пројекта, тако да пројекат још увијек није финансијски окончан.			●
У Плану набавки појединачно су исказане различите врсте софтвера који се планирају набавити, већина поступака је покренута у складу с планираним роком, а уговори закључени у 2018. години су реализовани путем једнократних испорука, због чега није била потребна посебна евиденција о реализацији уговора.		●	
Измијењена је интернет страница Агенције, чиме је поједностављено тражење податак о плану набавки и реализованим поступцима.	●		
Агенција је извршила физичко уклањање расходоване опреме по попису из ранијих година (дио средстава предала овлаштеној фирми за преузимање и збрињавање електронског отпада, а дио ће се користити као резервни дијелови за постојећу опрему).	●		

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Систем финансијског управљања и контроле је у цијелости имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ¹, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Агенција је сачинила попис и мапирање пословних процеса, утврдила и процијенила ризике и израдила регистар ризика. Регистар ризика ажуриран је у поступку праћења и извјештавање о статусу ризика, са стањем 31.12.2018. године. Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2018. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици прописаним роковима. У Извјештају су наведене мјере које се планирају предузети за даљи развој финансијског управљања и контроле по COSO компонентама.

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ² и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, за обављање интерне ревизије надлежна је Централна јединица за интерну ревизију институција БиХ

¹ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

² Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

формирана у оквиру Министарства финансија и трезора БиХ. У 2018. години достављен је коначан извјештај о ревизији која је обављена по Годишњем плану за 2017. годину.

3.1 Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо недостатке система интерних контрола код кориштења приватних возила у службене сврхе, сервисирања возила, услуга штампања, садржаја уговора о дјелу:

- Мада је Агенција реализовала већи дио препорука које се односе на унапређење система интерних контрола код процеса путних трошкова, нису у потпуности отклоњени недостаци који се односе на достављање доказа о километражи приликом кориштења сопственог возила у службене сврхе.
- Агенција није адекватно успоставила контролне активности које претходе стварању обавеза код трошкова који се односе на службена возила, а односе се на следеће: прије извршења услуге сервисирања возила и испостављања фактуре не тражи се предрачун од добављача, не праве се наруџбенице, одговорна особа из Агенције (возач) не потписује радни налог као потврду извршене услуге у свим случајевима, контрола појединачног сипања горива се најчешће врши накнадно тј. након извршеног плаћања збирне фактуре и ова активност није документована. С тим у вези, постоје ризици да су набављене робе, материјал и услуге које нису одобрене и да је евентуално услуга плаћена, а није извршена. Уговором о сервисирању возила је дефинисана само цијена норма сата аутомеханичарских услуга, без спецификације резервних дијелова, тако да се не могу исконтролисати цијене резервних дијелова, што повећава ризик да се фактуришу више цијене или материјал који није предвиђен уговором.
- Накнада штете на службеним возилима не наплаћује се путем јединственог рачуна трезора, па новчани износ штете осигуравајуће друштво уплаћује директно сервисеру који је извршио поправку возила.
- Приликом тестирања издатака констатовали смо да код услуга штампања постоје случајеви да се не праве наруџбенице које су дефинисане интерним процедурама стварања обавеза, или су налози за штампу достављени мејлом из ког се не види на који начин је одобрена наруџба за реализацијом набавке по оквирном споразуму. Наружбеница није испостављена ни код набавке опреме код које је рок за испоруку везан за издавање наруџбенице.
- Недостаци система интерних контрола су констатовани и код уговора о дјелу исплаћених на терет програма посебних намјена који се односе на креирање уговора, подношење захтјева за плаћање од стране координатора, неусклађености између периода на који се односи уговор и периода плаћања).

ПРЕПОРУКА 1

Приликом избора добављача за одржавање возила потребно је прибавити листу резервних дијелова с цијенама које ће бити основ за контролу испостављених рачуна.

ПРЕПОРУКА 2

Агенција треба иновирати интерне процедуре стварања обавеза и побољшати контролне активности у сегментима гдје су утврђени недостаци:

-обезбиједити издавање наруџбенице (као доказ да је обавеза створена) и потврду да је услуга извршена у виду овјере радног налога (трошкови службених возила и услуге штампања);
-обезбиједити доказ о километражи приликом кориштења службених возила (путни трошкови).

ПРЕПОРУКА 3

Уплате средстава након настанка штетних догађаја требају се реализовати путем Јединственог рачуна трезора БиХ.

3.2 Организација и руковођење

Агенција је у току године сачинила приједлог Правилника о систематизацији, који је, с мишљењима надлежних институција, упутила Савјету министара БиХ на разматрање. До окончања ревизије, достављени Правилник није разматран. Важећим Правилником о унутрашњој организацији Агенције (из 2006. године) систематизована су 192 радна мјеста.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину³, Агенцији су одобрена средства у укупном износу од 4.633.000 КМ, од чега је износ од 4.533.000 КМ за редовне активности, а износ од 100.000 КМ трансфер Владе Брчко дистрикта БиХ, такође за редовне активности. Поред средстава буџета, Агенција је располагала средствима намијењеним за вишегодишња капитална улагања (277.964 КМ) и средствима од новчаних донација и уплаћених трансфера (1.007.786 КМ). Укупна средства, по свим изворима финансирања, су износила 5.918.750 КМ. Агенција је у току године реализовала средства у износу од 5.517.026 КМ, или 76% од укупног коригованог буџета.

План рада Агенције за 2018. годину, с прибављеним мишљењима надлежних институција, достављен је Савјету министара БиХ. Нацрт плана рада и Одлука о усвајању плана рада Агенције скинути су с дневног реда сједнице Савјета министара БиХ из маја 2018. године и није разматран ни усвојен.

Извјештај о раду Агенције за 2018. годину достављен је Савјету министара БиХ 20.02.2019. године, а исти је разматран и усвојен у марту 2019. године.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Агенција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2018. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року.

Анализом биљешки уз финансијске извјештаје, констатовали смо да је Агенција навела информације и образложења за позиције биланса стања, одступања између реализованог у односу на планирани буџет и разлоге одступања.

³ Службени гласник БиХ, број 08/18

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама - збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2018. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 4.517.026 КМ, што је у односу на расходе планиране буџетом за 2018. годину мање за 1.401.723 КМ. Од укупног износа реализованих средстава, на буџетска средства (средства за редовне активности) се односи износ од 4.171.856 КМ (или 92% одобрених средстава), на вишегодишња капитална улагања износ од 64.287 КМ, а на средства из донација и трансфера износ од 280.883 КМ.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (3.161.549 КМ), накнаде запослених (310.865 КМ), путне трошкове (161.973 КМ), издатке телефонских и поштанских услуга (45.008 КМ), набавку материјала (46.790 КМ), трошкове закупа (212.758 КМ), издатке за употребу возила (34.321 КМ) и уговорене и друге услуге (89.408 КМ).

Остали значајни расходи односе се на вишегодишња капитална улагања (64.287 КМ) и новчане донације и средства од трансфера нижег нивоа власти (280.883 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Издаци по основу уговора о дјелу

Издаци по основу уговора о дјелу реализовани су у 2018. години у нето износу од 51.144 КМ и незнатно су повећани у односу на претходну годину. Планирани буџет за ове намјене износио је 38.000 КМ, а издаци по овом основу исплаћени су на мјесечном нивоу у распону од 525 КМ до 999 КМ. Ангажовано је укупно осам извршилаца.

Поступцима ревизије утврђено је да су четири извршиоца ангажована у континуитету током читаве године, на пословима који нису систематизовани, а односе се на послове одржавања чистоће, домара и дизајнера. Такође смо уочили да су три извршиоца ангажована путем уговора о дјелу у континуитету у другој половини године, а прву половину године су обављали послове путем уговора о раду на одређено вријеме. Ангажовање по основу уговора о дјелу константно је присутно и поред препорука ревизије у ранијем периоду.

ПРЕПОРУКА 4

Агенција треба закључивати уговоре о дјелу само за послове који се обављају једнократно и који трају одређено вријеме, с јасно дефинисаним предметом за који се ангажују и роковима за извршење.

5.1.2 Вишегодишња капитална улагања

Средства за наставак вишегодишњег капиталног пројекта „Попис становништва, домаћинства и станова у БиХ 2013. године“ Агенција је у износу од 277.964 КМ пренијела из претходне. Укупна реализација вишегодишњих капиталних улагања у 2018. години износила је 64.287 КМ, што у односу на расположива средства износи 23%.

У оквиру вишегодишњих капиталних улагања планирана су средства на појединим позицијама на којима у току године није било реализације (путни трошкови, издаци за услуге превоза и горива, текуће одржавање софтвера). За ове издатке планиран је износ од цца 107.000 КМ и извјесно је да ни у наредном периоду неће бити реализације на

поменути позицијама. Остатак одобрених средстава односи се на уговорене услуге, набавку инфраструктурних средстава - комуникационе мреже, набавку опреме и набавку софтвера. Осим код позиције планиране за набавку комуникационе мреже (која је реализована у планираном износу), код осталих је утврђен низак степен реализације у односу на одобрена средства, нарочито код уговорених услуга, односно услуга штампања. Процедура набавке софтвера проведена је у 2018. години и закључен уговор у износу од 15.000 КМ (с ПДВ-ом) и роком завршетка свих активности у периоду од пет мјесеци од потписивања уговора. Како смо и раније констатовали, у одлуци о средствима за финансирање послова за попис није утврђен⁴ временски рок за његову реализацију, што омогућава прилично флексибилан однос Агенције по питању реализације пројекта и његовог окончања.

ПРЕПОРУКА 5

Агенција треба што прије реализовати активности које се могу довести у везу с одобреним пројектом, исти финансијски окончати и затворити, а неутрошена средства ставити на располагање у буџет институција БиХ.

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2018. године, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 619.709 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2018. годину више за 514.709 КМ.

Приходи се односе на текуће трансфере (200.00 КМ) и новчане донације (412.703 КМ), накнаде од пружања јавних услуга (4.186 КМ) и осталих непланираних прихода (2.821 КМ).

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2018. године исказана су укупна средства у износу од 402.255 КМ. Укупне обавезе с изворима средстава исказане су у износу од 789.283 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (402.219 КМ), обавезе према добављачима (52.165 КМ), обавезе према физичким лицима (38.123 КМ), обавезе према запосленима (286.557 КМ) и краткорочна разграничења (10.000 КМ).

Агенција је извршила попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2018. године. Пописом нису констатоване значајније неправилности. По окончању пописа нису донесене одлуке о усвајању резултата пописа и о расходу предложене опреме, а иста није ни искњижена с 31.12.2018. године.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

⁴ Одлука Фискалног савјета којом се утврђује споразум о начину осигурања средстава за финансирање послова и задатака за попис становништва, домаћинстава и станова у Босни и Херцеговини

5.4 Преглед динамике запошљавања

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину⁵, Агенцији је одобрено 117 запослених. У годишњем извјештају исказан је број од 112 просјечно запослених. Исти број (112) исказан је као стварни број запослених на крају 2018. године, а овим бројем су обухваћена два запослена који користе одсуство из државне службе ради именовања на позицијама у извршној власти.

Агенција је, путем Агенције за државну службу, расписала јавни оглас за пријем четири државна службеника на неодређено вријеме. Рјешења о постављењу су донесена за три државна службеника, почев д 01.01.2019. године, а за једно радно мјесто је поништен јавни оглас.

Током године, 12 државних службеника је у различитом периоду године користило плаћено одсуство ради стручног образовања и усавршавања. На основу поднесеног захтјева државних службеника и одобрења о кориштењу плаћеног одсуства, потписани су уговори којим су регулисана права и обавезе по основу стручног образовања и усавршавања. Агенција је за шест државних службеника одобрила кориштење неплаћеног одсуства у периоду од годину дана, такође у сврху стручног образовања и усавршавања. Неплаћено одсуство је одобрено у току 2017. и 2018. године, а након истека периода на који је одобрено, четири државна службеника су поднијела захтјев за споразумним раскидом радног односа. Захтјев за споразумни раскид радног односа поднијела су и два државна службеника који су током 2017. године користили плаћено одсуство ради стручног усавршавања, за које је уговором о међусобним правима и обавезама предвиђено да државни службеници проведу у радном односу код послодавца наредне три године или изврше поврат уплаћених новчаних средстава у висини накнаде плате за период његовог одсуствовања. *У поменутих случајевима донесено је рјешење о раскиду радног односа државним службеницима, а није захтијеван поврат новчаних средстава. Мада се не ради о материјално значајном износу, напомињемо да приликом доношења рјешења о раскиду радног односа Агенција треба водити рачуна о свим аспектима раскида уговора.*

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је донијела План јавних набавки за 2018. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама⁶. За сваки поступак јавне набавке, одлуком директора, формирана је комисија која проводи поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима, Агенција је у 2018. години провела шест поступака јавних набавки из текућих издатака (отворени и конкурентски), те четири поступка (отворени и конкурентски) из капиталних издатака. Након претходно проведених поступака, укупна вриједност закључених уговора износила је 259.641 КМ (61.330 КМ из текућих издатака и 198.311 КМ из капиталних издатака). Агенција је провела 21 директни споразум по основу којих је закључила уговоре у вриједности од 68.872 КМ.

Наводимо општа запажања и слабости уочене током ревизије процеса јавних набавки:

⁵ Службени гласник БиХ, број 08/18

⁶ Службени гласник БиХ, број 39/14

- планом набавки и даље су обухваћени предмети набавке за које се неће проводити поступци, јер су на снази уговори закључени у претходном периоду;
- у два поступка за набавку софтвера проведених путем отвореног поступка недостају изјаве чланова комисије о непристрасности и повјерљивости, а у једном од њих недостаје доказ о достављању записника с отварања понуда;
- извјештаји о директним споразумима нису унесени кроз портал јавних набавки.

ПРЕПОРУКА 6

Агенција треба посветити више пажње приликом доношења плана набавки, а након именовања чланова комисија обезбиједити потписивање докумената који су предуслов за даље активности комисије у поступку јавне набавке.

Код реализација раније закључених уговора утврдили смо следеће недостатке:

- Агенција је вршила набавку услуга по оквирном споразуму за услуге превода, лекторисања и прелома/припреме за штампу, који је важио до 31.12.2017. године.
- Набавка услуга штампања реализована је од добављача с којим је Агенција имала потписан оквирни споразум до краја августа 2018. године, али су поједине фактуре добављача испостављене након истека уговора. С обзиром на то да су налози Агенције за штампу потребног материјала прослијеђени мејлом знатно раније од истека уговора (неки од њих и у децембру 2017. године), може се констатовати да добављач није извршио испоруку у складу с предвиђеним терминским планом (15 календарских дана од пријема наруџбе и достављања потребног материјала од стране наручиоца - Агенције).
- Због жалбе понуђача у поступку набавке интернет и интранет везе поступак је понављан два пута, а Агенција је набавку услуга вршила од добављача који је изабран у претходној години.

ПРЕПОРУКА 7

Агенција мора водити рачуна о периоду на који су закључени оквирни споразуми и уговори ради правовременог покретања нових процедура набавки и њиховог окончања прије истека раније закључених уговора или споразума. Такође је неопходно водити рачуна о роковима испоруке код закључених уговора, те код добављача захтијевати испоруку у складу с уговореним роковима, а прије истека важења уговора.

7. ОСТАЛО

7.1 Судски спорови

Није окончан спор који је Агенција покренула у претходном периоду ради рјешавања статуса некретнине на којој је као носилац права располагања уписан Федерални завод за статистику. Носилац активности у спору је Правобранилаштво БиХ.

8. КОМЕНТАРИ

Агенција у остављеном року није доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2018. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији за 2018. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, виши ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, виши ревизор, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Фатима Механовић, ревизор, с.р.

Аднан Мухаремагић, ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2018. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2018. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2018. годину

Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	4.516.000	0	4.516.000	4.161.856	92
Бруто плате и накнаде	3.362.000	0	3.362.000	3.161.549	94
Накнаде трошкова запослених	375.000	0	375.000	310.865	83
Путни трошкови	162.000	0	162.000	161.973	100
Издаци телефонских и пошт. услуга	70.000	0	70.000	45.008	64
Издаци за енергију и ком. услуге	80.000	0	80.000	74.692	93
Набавка материјала	58.000	0	58.000	46.790	81
Издаци за услуге превоза и горива	25.000	0	25.000	21.055	84
Унајмљивање имовине и опреме	220.000	0	220.000	212.758	97
Издаци за текуће одржавање	50.000	0	50.000	34.276	69
Издаци за осигурање	6.000	0	6.000	3.484	58
Уговорене и друге посебне услуге	108.000	0	108.000	89.408	83
2. Капитални издаци	17.000	0	17.000	10.000	59
Набавка земљишта	0	0	0	0	0
Набавка грађевина	0	0	0	0	0
Набавка опреме	6.000	0	6.000	0	0
Набавка осталих сталних средстава	11.000	0	11.000	10.000	91
Реконструкција и инвестиционо одрж.	0	0	0	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
4. Вишегодишња капитална улагања	0	277.964	277.964	64.287	23
	0	277.964	277.964	64.287	23
5. Новчане донације	100.000	1.007.786	1.107.786	280.883	25
Остале донације	0	572.450	572.450	167.597	29
Проширени ХБС	0	12.404	12.404	0	0
Донација Владе БД	100.000	317.276	417.276	74.013	18
Transfer F3C	0	11.811	11.811	0	0
Анкета о образовању одраслих	0	16.517	16.517	13.146	80
Хемикалије и отпад у Агенди 2030	0	77.329	77.329	26.127	34
6. Програми посебне намјене	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
7. Укупно (1+2+3+4+5+6)	4.633.000	1.285.750	5.918.750	4.517.026	76

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 28.02.2019. године.

Директор:
Велимир Јукић

Биланс стања на 31.12.2018. године

Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2018.	31.12.2017.	Проценат 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	36	13.744	0
Новчана средства	0	5.433	0
Краткорочна потраживања	36	8.311	0
Краткорочни пласмани	0	0	0
Интерни финансијски односи	0	0	0
Залихе	0	0	0
Краткорочна разграничења	0	0	0
2. Стална средства	402.219	590.043	68
Стална средства	3.120.393	3.079.834	101
Исправка вриједности	2.718.174	2.489.791	109
Неотписана вриједност сталних средстава	402.219	590.043	68
Дугорочни пласмани	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
УКУПНО АКТИВА (1+2)	402.255	603.787	67

3. Краткорочне обавезе и разграничења	387.065	384.694	101
Краткорочне текуће обавезе	90.508	99.232	91
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	0
Обавезе према запосленима	286.557	285.463	100
Интерни финансијски односи	0	0	0
Краткорочна разграничења	10.000	0	0
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	0
Остале дугорочне обавезе	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
5. Извори средстава	402.219	590.043	68
Извори средстава	402.219	590.043	68
Остали извори средстава	0	0	0
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	0

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	789.283	974.737	81
------------------------------	----------------	----------------	-----------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 28.02.2019. године.

Директор:
Велимир Јукић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за статистику Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2018. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину (Службени гласник БиХ број 8/18) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 28.02.2019. године

Директор:

Велимир Јукић